

1- مقدمه

اهداف درس:

آشنایی آواشناسی (phonetics): هدف آواشناسی مطالعه کلی واج ها است. این مطالعه مستقل از زبان انجام می گیرد.
آشنایی با واج شناسی (phonemics): هدف واج شناسی مطالعه کلی واج ها در یک زبان خاص است.

2- آواشناسی

مطالعه آواشناسی به دو دسته آواشناسی مفصلی و آواشناسی صوتی تقسیم می شود.

2-1- آواشناسی مفصلی

یک صوت موجود در گفتار چگونه تولید می شود. به عبارتی تاکید بر روی نحوه قرارگیری اندام های تولید صوت مانند زبان و ... است.

- تحریک (Excitation): همان طور که در فصل قبل گفته شد، تحریک پنج نوع است:

1. آواگری (Phonation): مانند -

2. پیچ کردن

3. فشردن سازی مانند ت

4. سایش مانند ش

5. لرزش مانند ر

- صامت ها (Consonants): بررسی صامت ها از دید نحوه قرارگیری اندام های صوتی آسان است.

- در هنگام تولید صامت ها، سه نکته ماهیت صامت خروجی را تعیین می کند.

1. مکان تولید (point of articulation): مکان انسداد اصلی که در مسیر صوتی ایجاد می کنیم.

▪ دو لبی (Bilabial) مانند ب

▪ لب و دندانی (Labiodental) مانند think

▪ Apicodental

▪ Apicogingival

▪ Apicoalveolar

▪ Apicodomal

▪ Laminoalveolar

▪ Laminodomal

▪ Centrodomal

▪ Dorsovelar

▪ حلقی (Pharyngeal)

▪ حنجره ای (Glottal)

2. نحوه تولید (manner of articulation): درجه و قدرت انسداد و نحوه آزادسازی انسداد

- انفجاری (Plosive) مانند ت
- دمشی (Aspirated) مانند ه
- انفجاری-سایشی (Affricative) مانند چ
- سایشی (Fricative) مانند س
- جانبی (Lateral) مانند ل
- نیمه واکه (Semivowel) مانند ی